

Negatieve arbeidsmarkt-effecten van brexit blijven uit

Nederlandse werkgevers verwachten dat de werkgelegenheid in oktober tot en met december hetzelfde blijft ten opzichte van het afgelopen kwartaal. Het nettowerkgelegenheidscijfer voor Q4 van 2016 komt uit op +3%, precies hetzelfde cijfer als in Q3 en 2 procentpunten hoger ten opzichte van dezelfde periode in 2015. Dit blijkt uit de arbeidsmarktbarometer (MEOS Q4) van ManpowerGroup, uitgevoerd onder bijna 59.000 werkgevers, waarvan 750 in Nederland. Dit betekent dat de MEOS-score voor het zevende kwartaal op rij positief is.

Netto werkgelegenheidscijfer = +3%

↔ 0 procentpunten vs. Q3 2016

↗ 2 procentpunten vs. Q4 2015

“Het effect van het Britse referendum over de brexit heeft voor het komende kwartaal geen merkbare gevolgen voor de werkgelegenheid. Opvallend is dat hetzelfde geldt voor het Verenigd Koninkrijk. Het werkgelegenheidscijfer komt hier, net als vorig kwartaal, uit op +5%. Dit heeft mogelijk te maken met de onzekerheid over het moment van de daadwerkelijke uitstap en de gevolgen hiervan. De arbeidsmarkt draait nu nog door zoals voorheen en angst voor eventuele ingrijpende gevolgen lijken, mogelijk tijdelijk, te zijn weggeëbd.”

José Brenninkmeijer, commercieel en operationeel directeur ManpowerGroup Nederland

“Hoe denkt u dat de totale werkgelegenheid op uw vestiging de komende drie maanden verandert ten opzichte van dit kwartaal?”

	Toename	Afname	Ongewijzigd	Onbekend	Netto werkgelegenheidscijfer	
	%	%	%	%	%	Na seizoenscorrectie
Okt-Dec 2016	5	2	92	1	3	3
Juli-Sep 2016	5	2	91	2	3	3
Apr-Jun 2016	6	2	88	4	4	4
Jan-Mar 2016	6	3	88	3	3	4
Okt-Dec 2015	3	2	93	2	1	1

Netto werkgelegenheidscijfer na seizoenscorrectie

Na seizoenscorrectie komt het werkgelegenheidscijfer uit op +3%. De verwachting voor de werkgelegenheid blijft gelijk ten opzichte van het voorgaande kwartaal. In vergelijking met dezelfde periode vorig jaar zien we een kleine stijging.

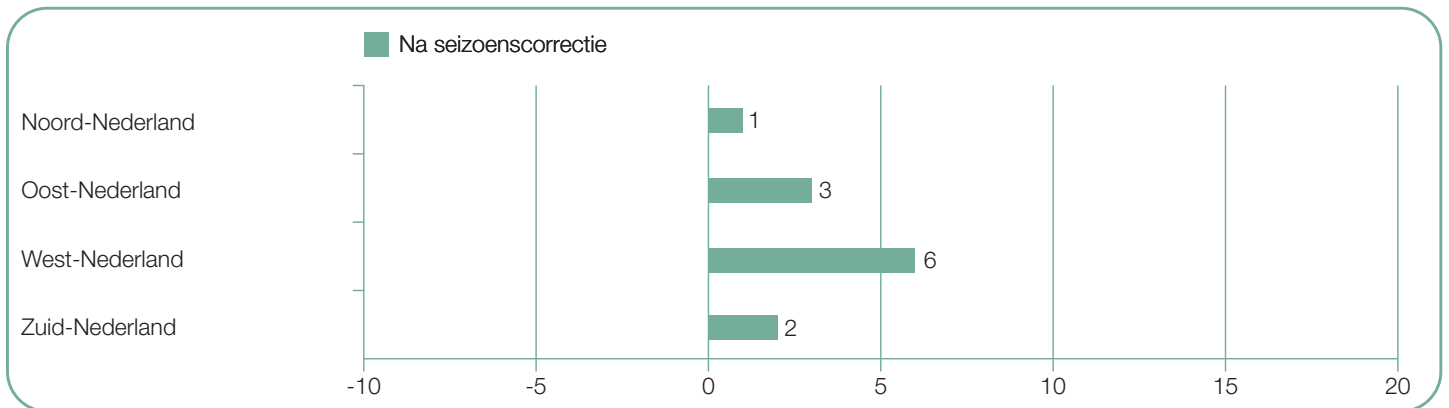
Nederland

Vergelijking per regio

“ Alle vier de regio's verwachten het komende kwartaal een stijging van het aantal medewerkers. Vooral in het westen van het land wordt meer werkgelegenheid verwacht. In die regio is de verwachte werkgelegenheid +6%.

Het oosten, zuiden en noorden verwachten een iets gematigdere groei en rapporteren cijfers van respectievelijk +3%, +2% en +1%. ”

+1%

Noord-Nederland

- ↗ +4% in vergelijking met Q3/16
- ↘ -1% in vergelijking met Q4/15

+3%

Oost-Nederland

- ↘ -2% in vergelijking met Q3/16
- ↘ -1% in vergelijking met Q4/15

+6%

West-Nederland

- ↗ +1% in vergelijking met Q3/16
- ↗ +5% in vergelijking met Q4/15

+2%

Zuid-Nederland

- ↘ -3% in vergelijking met Q3/16
- ↗ +2% in vergelijking met Q4/15

+8
(+4 Q3)

Duitsland

+1
(+1 Q3)

België

+5
(+5 Q3)

Verenigd Koninkrijk

+2
(+2 Q3)

Frankrijk

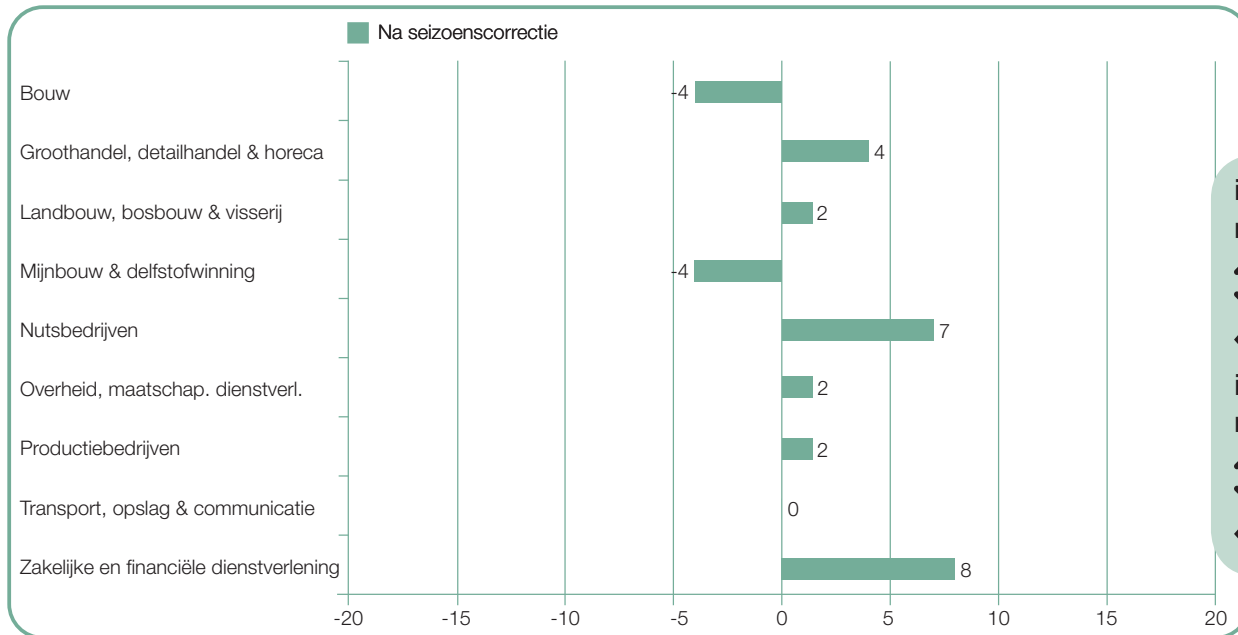
+12
(+9 Q3)

Ierland

Vergelijking per sector

“ Werkgevers in zes van de negen onderzochte sectoren verwachten komend kwartaal meer mensen aan te nemen. Met name werkgevers in de sectoren nutsbedrijven en financiële en zakelijke dienstverlening zijn optimistisch. Zij rapporteren respectievelijk +7% en +8%. Twee sectoren rapporteren verwachte krimp van het personeelsbestand. Dat zijn de sectoren Bouw (-4%) en Mijnbouw & delfstofwinning (-4%).

Hoewel Transport vorig kwartaal nog positief scoorde (+2%), rapporteert de sector dit kwartaal 0. Alle andere sectoren rapporteren positieve cijfers. ”

in vergelijking met Q3/16
 ↗ 3 Sectoren
 ↘ 2 Sectoren
 ↔ 4 Sectoren

in vergelijking met Q4/15
 ↗ 5 Sectoren
 ↘ 4 Sectoren
 ↔ 0 Sectoren

-4%

Bouw

- ↘ -6% in vergelijking met Q3/16
- ↘ -4% in vergelijking met Q4/15

+2%

Overheid, maatschappelijke dienstverlening

- ↔ 0% in vergelijking met Q3/16
- ↗ +4% in vergelijking met Q4/15

+4%

Groothandel, detailhandel & horeca

- ↗ +3% in vergelijking met Q3/16
- ↗ +3% in vergelijking met Q4/15

+2%

Productiebedrijven

- ↗ +1% in vergelijking met Q3/16
- ↘ -2% in vergelijking met Q4/15

+2%

Landbouw, bosbouw & visserij

- ↔ 0% in vergelijking met Q3/16
- ↗ +8% in vergelijking met Q4/15

0%

Transport, opslag & communicatie

- ↘ -2% in vergelijking met Q3/16
- ↘ -4% in vergelijking met Q4/15

-4%

Mijnbouw & delfstofwinning

- ↔ 0% in vergelijking met Q3/16
- ↘ -4% in vergelijking met Q4/15

+8%

Zakelijke en financiële dienstverlening

- ↔ 0% in vergelijking met Q3/16
- ↗ +2% in vergelijking met Q4/15

+7%

Nutsbedrijven

- ↗ +2% in vergelijking met Q3/16
- ↗ +6% in vergelijking met Q4/15

Internationale vooruitzichten op werkgelegenheid

“ In 42 van de 43 onderzochte landen verwachten werkgevers meer mensen te gaan aannemen komend kwartaal. Het enige land dat een kleiner personeelsbestand verwacht is Brazilië. Onzekerheid over de groei van de economie, de gevolgen van de brexit en een instabiele financiële sector hebben voornamelijk nauwelijks effect op de verwachte werkgelegenheid. Werkgevers in India, Japan, Taiwan en de Verenigde Staten zijn het meest optimistisch.

Vergeleken met het derde kwartaal groeit de verwachte werkgelegenheid in 23 landen. 11 landen voorspellen een daling en in 9 landen blijft het vooruitzicht ongewijzigd. Als we kijken naar dezelfde periode in 2015, verwachten 21 landen een stijging, 15 landen een daling en blijven 6 landen stabiel. ”

EMEA

In Europa, het Midden-Oosten en Afrika, zijn werkgevers uit alle 25 landen van plan meer personeel aan te nemen. Uit een kwartaalvergelijking blijkt dat de kansen voor werkzoekenden dit kwartaal in 12 landen groter zijn, in 6 landen zwakker en in 7 landen onveranderd. Vergeleken met het vierde kwartaal van 2015 is het vertrouwen van werkgevers gegroeid in 16 landen, verzwakt in 6 landen en onveranderd gebleven in 2 landen. Werkgevers in Israël en Ierland rapporteren de grootste groei. Het is het tweede kwartaal op rij dat alle landen in deze regio in meer of mindere mate groei verwachten.

Noord-, Midden- en Zuid-Amerika

Werkgevers in Noord-, Midden- en Zuid-Amerika verwachten het komend kwartaal bijna allemaal groei van het personeelsbestand, al is de groei niet overal even sterk. Vergeleken met het vorige kwartaal zijn de vooruitzichten in 5 landen verbeterd, in 2 landen gelijk gebleven en in 3 landen verslechterd. In vergelijking met het vierde kwartaal van 2015 laten slechts 2 landen een stijging zien, en 5 landen een daling. In 3 landen is de situatie onveranderd. In de Verenigde Staten, Colombia en Mexico is de verwachting het positiefst. Brazilië is de enige uitzondering in de regio: Braziliaanse werkgevers verwachten opnieuw minder mensen te gaan aannemen.

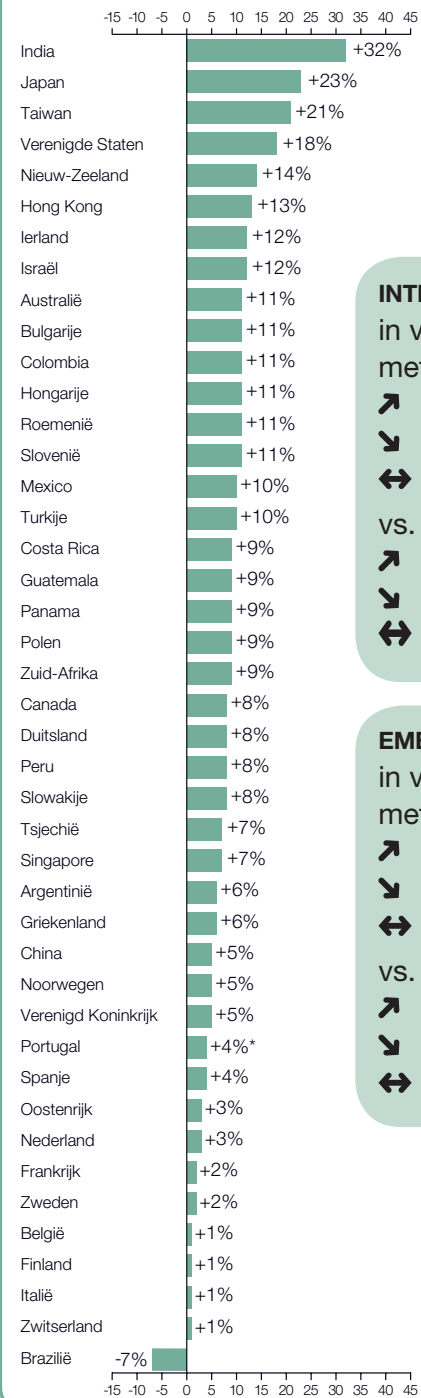
Azië Pacific

Voor het vierde kwartaal op rij verwachten alle 8 landen in Azië en het Pacificgebied hun personeelsbestand uit te breiden. Vergeleken met vorig kwartaal is de groei in 6 landen toegenomen; 2 landen rapporteren minder sterke groei. Vergeleken met hetzelfde kwartaal vorig jaar verslechtert de situatie in 4 landen, terwijl deze in maar 3 landen verbetert en in 1 land gelijk blijft. Het is het vijfde kwartaal op rij dat werkgevers in India het positiefst zijn over hun aannameplannen. In China verwachten werkgevers opnieuw de minste groei van het personeelsbestand, al zijn de cijfers iets positiever dan vorig kwartaal.

“ Het werkgelegenheidscijfer van Duitsland verdubbelt in één kwartaal van +4% naar +8%. Opvallend, en daarbij gunstig voor de Nederlandse economie. Traditiegetrouw is Duitsland de voortrekker van onze arbeidsmarkt. ”

José Brenninkmeijer,
commercieel en operationeel directeur
van ManpowerGroup Nederland

4e kwartaal 2016 netto werkgelegenheidscijfers

* niet gecorrigeerde gegevens.

INTERNATIONAAL

in vergelijking met Q3/16

↗ 23 landen

↘ 11 landen

↔ 9 landen

vs. Q4/15

↗ 21 landen

↘ 15 landen

↔ 6 landen

EMEA

in vergelijking met Q3/16

↗ 12 landen

↘ 6 landen

↔ 7 landen

vs. Q4/15

↗ 16 landen

↘ 6 landen

↔ 2 landen

Manpower
Employment
Outlook Survey
Netherlands

Q4 2016

Manpower Arbeidsmarktbarometer

Meer informatie online op
www.manpowergroup.nl/meos

ManpowerGroup™